

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 80 petih vrst & Din 2, do 100 vrst & Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3, večji inzerati pet vrst Din 4.—. Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 81-22, 81-23, 81-24, 81-25 in 81-26

Podružnice: MARIBOR, Strossmayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska 4, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101.
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Načrti za ureditev češkoslovaškega problema:

Mirovni načrt angleške vlade

Po zatrdjevanju diplomatskih krogov pripravlja angleška vlada nove predloge in namerava poslati na Češkoslovaško svoje opazovalce, ki bi naj na licu mesta preučili položaj ter posredovali v sporih med Čehi in Nemci

Rim, 27. maja. o. »Giornale d' Italia« poroča iz Londona, da se v tamošnjih krogih dobro informiranih krogi trdi, da pripravlja angleška vlada poseben mirovni načrt za rešitev češkoslovaškega problema, prej pa bi bilo potrebno, da se češkoslovaška vojska umakne z nemške meje.

London, 27. maja. AA. Diplomatski sodelavci agencije Reuter doznajo, da angleška vlada proučuje možnost postavitve svojega opazovalca v pokrajini, kjer žive sudetski Nemci. O tem vprašanju do končnega sklepa še ni prišlo, smatrajo pa za malo verjetno, da bi se Nemčija temu upirala.

Italija soglašala z Anglijo

Rim, 27. maja. br. Kljub rezerviranosti italijanskih odgovornih krogov naglašata italijanski tisk, da se stališče Italije glede češkoslovaškega problema strinja s stališčem, ki ga v tem pogledu zavzema Anglija. To je tudi razlog, zakaj Rim z največjim zanimanjem in pozornostjo spremlja angleško diplomatsko akcijo, ki jo smatrajo v Rimu, ker je bila nepristranska in izvršena v prijateljskem duhu tako v Pragi, kakor v Berlinu, Varšavi in Budimpešti, za edino uspešno sredstvo za ureditev položaja v Češkoslovaški in za odstranitev nevarnosti mednarodnih zapletov. Značilno je, da se je danes prvič, odkar je nastal spor med Nemčijo in Češkoslovaško, zglasil nemški poslanik pri zunanjem ministru grofu Ciani.

Vatikanski list o pomenu angleške akcije

Rim, 27. maja. b. Italijanski listi sicer še vedno ne objavljajo posebnih komentarjev o poslednjih dogodkih v zvezi s češkoslovaškim vprašanjem, vendar si pa v izjavi iz poročila, ki jih prinašajo, lahko napravijo sodbo o pomenu angleške akcije v Berlinu za olajšanje napetosti. V Rimu prevladuje v ostalem v vseh krogih zadovoljstvo, da se položaj ni poslabšal. Iz celotnega pisanja listov bi se dalo razbrati, da je po italijanski sodbi postopanje češkoslovaške vlade naleto na prikrito odobravanje. Očeti noben oficijelni italijanski organ ne gre tako daleč kakor vatikanski »Osservatore Romano«, ki odkrito pravi, da je samo nastop češkoslovaške vojske zamenjal mir in red v omejenem ozemlju.

Popolna sloga v češkoslovaški vladni koaliciji

Praga, 27. maja. AA. (ČTK). Listi poročajo, da so stranke vladne koalicije postavile tuji za prihodnjo etapo običajnih volitev skupno listo. »Lidové Noviny« posebno poudarjajo ob tej priliki, da je prišlo do sporazuma za enotno kandidatsko listo v Bratislavi in da se je vladnim strankam pridružila tudi opozicijska slovaška narodna stranka.

Glasilo češkoslovaške socialnodemokratske stranke poroča, da je na včerajšnji seji vodstva stranke podpredsednik vlade in prometni minister Behyne podrobno poročal o delu vlade in posebno o razgovorih, ki jih je imel predsednik vlade dr. Hodža s predstavnikoma Henleinove stranke, kakor tudi o drugih vladnih ukrepih na polju notranje politike. Minister je poudaril, da med strankami vladne koalicije vlada popolna enotnost glede sedanjega položaja.

Ker so nekateri tuji listi v zadnjem času razširjali vesti o bližnji spremembi sedanjega režima na Češkoslovaškem in poudarjali, da je položaj vlade dr. Hodže zelo omajen, jih označuje ČTK kot popolnoma izmišljene in brez vsake podlage.

Simpatije Poljakov na strani Čehov

ava, 27. maja. b. »Kurjer Polski« ugotavlja, da morata slehernemu imponirati mirnost in odločnost, ki sta ju pokazali češkoslovaška vlada in češkoslovaška javnost v usodnih urah preteklega tedna. Potek volitev je dokazal zrelost češkoslovaškega naroda. Češkoslovaška je Evropi in vsemu svetu dala jasno razumeti, da bo za obrambo in neodvisnost republike stotič češkoslovaški narod vse.

Zadržanje poljske javnosti v preteklih dneh je bilo nedvomno in soglasno na strani Čehoslovakov.

Danes ni več časa, nadaljuje list, za medsebojne obtožbe in podkpanje temveč samo za medsebojne poravnave in sporazum. V težkih majskih dneh leta 1938 so bile simpatije poljske javnosti na strani češkoslovaškega naroda. Oslobojena Poljska je pozdravila osvoboditev češkoslovaškega naroda kot zgodovinsko pravičnost in zato bi samo z bolešjo sprejela na znanje.

K oboji je nevarnost miru, kar to-

di za Poljsko ni brez pomena. Tega bi se morala zavedati tudi poljska vlada.

Rusija ne bo zapustila ČSR

New York, 27. maja. p. Ruski poslanik Trojanek je sredič podal novinarjem zanimive izjave o stališču Rusije do nemško-češkoslovaškega spora. Poudaril je, da je Rusija pripravljena z vsemi svojimi silami braniti češkoslovaško zavezništvo, če bi jo kdo napadel. Kakor so se v zadnjem času oboje fašistične države, tako in še bolj je oborožen ves ruski narod, ki se zaveda svojih dolžnosti do češkoslovaške in Francije. Ruska vojska je pripravljena za obrambo in za napad in bo to dokazala vsako uro, kdor bi jo prisilil do tega. Rusija svojih zaveznikov nikoli ne bo zapustila.

Nemški glasovi

Berlin, 27. maja. AA. (Havas). Razburjenje, ki je nastalo pretekli teden zaradi Češkoslovaške, se še vedno ni pomirilo. V Berlinu so prepričani, da bo še ponovno prišlo do napetosti. Nemci vztrajajo pri svojih temeljnih zahtevah, predvsem pri zahtevi po samoupravi sudetskih Nemcev. V berlinskih političnih krogih smatrajo, da bodo sudetski Nemci predvsem zahtevali uveljavljanje avtonomnega statuta, kakršnega ima svobodno mesto Gdansk, brez formalne priključitve k nemški državi. Po tem statutu bi bila njihova oblast, popol-

noma podrejena narodnosocialističnemu predstavitelju. »Berliner Börsenzeitung«, pravi: Sudetski Nemci zahtevajo samo to, kar je Anglija že davno dala Južni Afriki, Irski in Kanadi.

Berlin, 27. maja. AA. (Havas) Zdi se, da bo Henlein po navodilih iz Berlina v bodoče delal na to, da dobi čim več od češkoslovaških demokratičnih ustanov in da bo za svojo stranko po parlamentarni aritmetiki zahteval, naj bo v Češkoslovaški osrednji vladi zastopana z najmanj petimi ministri. Tudi se zdi, da je stranka sudetskih Nemcev trenutno odstopila od napadalnega boja, da se izogne mednarodnim zapletitvam, o katerih se je pretekli teden mnogo razpravljalo. Treba je naglasiti, da v Berlinu verujejo v to, da bo vprašanje manjšin na Češkoslovaškem končno javno rešeno.

Kongres ljudskih prosvetarjev v ČSR

Praga, 27. maja. br. V mestni posvetovalnici je bil včeraj slovesno odprt kongres ljudskih prosvetarjev, na katerem se je zbralo nad 700 delegatov prosvetnih odborov iz vse republike. Na kongresu so zastopane vse narodnosti češkoslovaške republike in je zlasti ta kongres znova pokazal, da le nekateri politični računi ne dopuščajo mirnega in slovnega sožitja vseh narodnosti. Kongres je otvoril prosvetni minister, ki je najprej sporočil pozdrave po-

Nova upravna razdelitev Avstrije Zadnji sledovi nekdanje avstrijske samostojnosti so izginili

Monakovo, 27. maja. br. Kancelar Hitler je včeraj sprejel v poslopju vodstva narodno socialistične stranke avstrijskega poverjenika Bürckla, ki ima nalogo, da na vseh poljih vstrosmeri nekdanjo Avstrijo. Bürckel je poročal Hitlerju o svojih dosedanjih ukrepih in o novi organizaciji stranke v bivši Avstriji. Hitler je njegove predloge in ukrepe odobril in imenoval nekatere nove funkcionarje stranke in uprave, tako da je s tem nekdanja Avstrija docela izenačena z nemškimi pokrajinami. Ob enem je Hitler odredil docela novo upravno razdelitev Avstrije. Vse zgodovinske meje posameznih dežel so ukinitve in izvršena popolna pregrupacija, tako da so s tem zabrisani poslednji sledovi nekdanje avstrijske samostojnosti. Tako je na primer Gradiščanska združena z bivšo Štajersko, kateri so dodeljeni tudi deli bivše Nižnje Avstrije.

»Vojna vlada« na Japonskem Vsa važnejša ministrstva v rokah generalov, ki imajo sedaj odločilno besedo

Tokio, 27. maja. br. Včeraj je bil objavljen ukaz o izpremembah v japonski vladi, ki so se že dolgo napovedovale. Dosedanji minister Hirota je podal ostavko, na njegovo mesto pa je imenovan general Ugaki. Prav tako je prosvetni minister moral odstopiti in napraviti mesto generalu Araki, ki se je proslavil z okupacijo Mandžurije. Na ta način ima sedaj vojska v japonski vladi vsa važnejša mesta, to je poleg vojnega, mornariškega in letalskega ministrstva tudi notranje, zunanje in prosvetno ministrstvo. Do teh sprememb v vladi je prišlo predvsem zaradi spora, ki je nastal v vladi glede vojne na Kitajskem. »Civilisti« so se vse bolj zavzemali za sklenitev miru, o čemer pa vojaški krogi nočejo nič slišati. V javnosti je vest o teh spremembah izzvala vtis, da gre za sestavo »vojne vlade«, ki je odločna na-

dajevati vojno na Kitajskem do skrajnosti in riskirati tudi mednarodni konflikt. Glavno besedo v novi vladi bo imel po splošni sodbi zunanji minister general Ugaki. Njegova naloga bo predvsem obnova diplomatskega prestiža Japonske. Diplomacija bo odsele docela pod vplivom vojaških krogov in general na položaju zunanjega ministra naj bo nekako svrtil ostalim velesilam, ki skušajo osporaviti japonske pravice na Daljnem vzhodu. General Ugaki bo vodil pravo japonsko imperialno politiko. Gospodarski diktator Japonske je postal novi finančni minister Ikeda, dosedanji guverner japonske državnih banke. On ima dobre zveze z mednarodnim kapitalom in upajo, da se mu bo posrečilo premostiti sedanje finančne težave, ki so nastale zaradi vojne na Kitajskem.

Boji z mehiškimi uporniki Vlada je povsod v premoči in upa, da bo upor kmalu popolnoma zadužen

Mexico, 27. maja. AA. Havas: Vojno ministrstvo je objavilo, da prehaja sedaj borba proti upornemu generalu Cedili v odločilno dobo. Vlado letalstvo skuša uničiti sovražna letališča. Včeraj se je nadaljevala bitka okoli vasi, kjer so se zbrali uporniki. Vlada letala so razpila uporabne čete pri El Salti. Oddelki generala Cedile so napadli vas Jerbabuen in pobili več vaščanov. Ko so prišli vladni oddelki, se je razvila kratka bitka in so uporniki izgubili 30 mož. Med ubitimi je tudi vodja oddelka Jezus Mandujano. Na vladni strani je bilo ranjenih več vojakov, en kapitan in general Salinas.

Washington, 27. maja. AA. Havas: Poli-

krovitelja prezidenta republike dr. Beneša, nato pa je v daljšem govoru očrtal pomen dela na polju ljudske prosvete. Svoj govor je začel v češkem, ga nadaljeval v slovaškem in zaključil v nemškem jeziku. Naglasil je, da je baš delo na polju ljudske prosvete najvažnejše, ker vodi k medsebojnemu spoznavanju in zblizuje tako vse narodnosti, s čemur odstranjuje politične ovire, ki se postavljajo na pot češkoslovaškega narodnega edinstva. Podčrtal je vodilne ideje češkoslovaške republike, kakor sta jih zarisala oba njena prezidenta, dr. Masaryk in dr. Beneš, in pozval vse prosvetne delavce, naj se v duhu teh idej združijo k še intenzivnejšemu delu za blago češkoslovaške republike in vsega njene prebivalstva. Popoldne so sledili referati o posameznih prosvetnih vprašanjih in o dosedanjih uspehih na polju ljudske prosvete. Kongres je nato izvolil posamezne komisije, ki bodo podrobno obravnavale pojedina vprašanja in sestavile predloge, o katerih bo končno sklepal plenum.

Čsl. letalo nad avstrijskim ozemljem

Rim, 27. maja. br. Kakor poročajo z Dunaja, je danes neko češkoslovaško vojaško letalo preletelo češkoslovaško-nemško mejo in se pojavilo nad avstrijskim ozemljem, po nekaj minutah pa se je umaknilo nazaj. Na Dunaju je ta vest izzvala precejšnje vznemirjenje.

Codreanu: 10 let robije

Bukarešta, 27. maja. AA. Rador. Vojaško armadno sodišče je zjutraj ob 3.30 po posvetovanju, ki je trajalo 210 minut, izrekli obsodo v procesu proti Codreanu. Tako se je končala razprava, ki je trajala 4 dni. Codreanu je obsojen na 10 let robije, 10 let izgube častnih pravic in na plačilo 2000 lejev za sodne stroške.

Obletnica smrti

dr. Kramarja

Praga, 27. maja. a. (ČTK) Listi posvečajo danes posebne članke spominu pred letom dni umrlega dr. Karla Kramarja, velja za enega iz voditeljev češkoslovaške neodvisnosti. Med vojno so avstrijske oblasti dr. Kramarja obsodile na smrt, bil pa je pravčasno na intervencijo pomiloščen. Po osvoboditvi je postal prvi ministrski predsednik Češkoslovaške. Včeraj je bila v rušici cerkvi na praškem pokopališču spominna svečanost na čast pokojnemu Kramarju. Svečanosti se je poleg drugih udeležil tudi minister za narodno zdravje Ježek.

Čehoslovaki na evharističnem kongresu v Budimpešti

Praga, 27. maja. AA. danes dopoldne bo v Budimpešti v okviru svetovnega evharističnega kongresa veliko zborovanje katoličanov iz vse Češkoslovaške, ki se ga bodo udeležili Čehi, Slovaki, Nemci in Madžari. Najprej bodo skupno zapeli papeško in češkoslovaško himno, nato pa bo otvoril manifestacijo kardinal Kaspar.

Vojni minister Marić na povratku

Carigrad, 27. maja. AA. Jugoslovanski vojni minister general Marić je s svojo soprogo ter v spremstvu pomočnika načelnika štaba turške mornarice Asim Gundusa prišel v Carigrad.

Poplave v Srbiji

Aleksinac, 27. maja. p. Po vsem Pomoravlju že več dni močno dežuje. Reke so povsod narastle in je Morava že na več krajih zalila polja in travnike. Vsa okolica Aleksinca je pod vodo. Mnogo hiš je poškodovanih. Ker vode še naraščajo, se je bati, da bodo poplave pričele ogroziti tudi že Aleksinac sam.

Jugoslavija na umetniški razstavi v Benetkah

Zagreb, 27. maja. o. Danes sta odpotovala v Benetke zagrebški slikarja Ljubo Babić in Vlado Bečić, ki bosta na umetniški razstavi v Benetkah, ki se je letos prvič udeležil tudi Jugoslavija, uredila jugoslovanski oddelek. Razen teh dveh bodo na razstavi zastopani s svojimi deli še trije beograjski in en ljubljanski umetnik.

»Pester Lloyd«

zopet dovožen

Beograd, 27. maja. AA. z odlokom notranjega ministra je od 23. maja 1938 dovoljeno uvažati in razširjati v naši državi madžarski list »Pester Lloyd«, ki izhaja v Budimpešti.

Politični obzornik

Zebotouščina

Mariborski podžupan Franc Zebot sicer pa Peter Rešetar je pod naslovom »Enotnost Slovencev« napisal v svojem glasilu: »Od raznih strani čujem posameznike, ki kličejo Slovence kot ubogo gmajno na okup. Pa se nič bog ve kaj ne sliši. Mišlim, da se do tedaj ne bo prav slišalo, dokler ne bodo Kranjci smatrali Štajerske kot svoje in Štajerci Kranjsko kot svojo. Da bi pa JRZ in JNS stvorili enotnost, tega bi pa jnsarji ne prenesli. So premoali Slovenci. Ali bi si jih upal kdo izprobrniti? Potem že!« — V težkih časih, v katerih živimo, spravljati na tapet Kranjsko in Štajersko, ki jih že dvajset let ni več, je več kakor neumestno in neokusno. Še manj pametno pa je, v teh časih trkati na prsi in kričati: »Jaz sem Slovenec, oni-le pa nil«

Mariborsko glasilo JRZ o dr. Mačku

Mariborsko glasilo JRZ »Slovenski gospodar« je objavil v svoji zadnji številki to-le beležko: »Hrvatje se vedno prepozno spominjo, kaj je treba. Ko so spravili Mačka na belega konja, tedaj bi morali Mačku dati temu dogočku primerno ime. Pa niso. Šele zdaj, ko ni več na konju, so se tega spomnili in so mu dali ime »vodja«, da tako malo diši po fuhrerju in ducedju. Peš jih bo počasi vodil. Čas gre pa tako hitro, da bi lahko imenovali Mačka »pilota«, pa še ne vem, če bi prišel pravočasno na cilj.« Čudno se nam zdi, da se »Gospodar« v zadnjem času toliko zaletava v dr. Mačka, ko ga je svoje dni tako slavil in častil! Saj dr. Maček v ničemer ni spremenil svoje taktike, ne svoje politike

Spori

u dr. Mačkovem taboru

Hrvatska seljačka stranka, ki ji načeluje, kakor je znano, dr. Vlado Maček, in samostojno-demokratska stranka, katere predsednik je Adam Pribičević, sta se pred leti združili v koalicijo. Ta koalicija je dobila ime seljačko-demokratska koalicija. V tej koaliciji so nastali v zadnjem času hudi spori in obstoja nevarnost, da bi se ta koalicija, ki obstoja že polnih deset let, razbila. »Obzore« je zato v silnih skrbih, ker se zaveda, da bi razpad te koalicije ne samo ostalil pozicijo dr. Mačka, marveč za težak udarec tudi hrvatski politiki. Zavedajoč se tega, piše »Obzore«: »Verjetno je, da bi razpad seljačko-demokratske koalicije imel za posledico tudi konec sodelovanja dr. Mačka z voditelji srbske združene opozicije. Hrvatska seljačka stranka bi torej izgubila eno svojih strankarsko-političnih pozicij, ki je bila v izgradnji deset let, a bi ne imela od tega nobenih koristi. Poleg tega bi bilo zelo nepolitično razbiti SDK in prekiniti sodelovanje s srbsko združeno opozicijo v trenutku, ko smatra dr. Maček, da je ta politika v sedanjih razmerah najboljša. Vzeto vse skupaj, se torej jasno vidi, da je gonja (ne dobrohotna kritika, ker ta je potrebna) proti SDK naravnost škodljiva on politiki, ki jo izhaja dr. Maček. Pri tej priliki hočemo pripomniti še to, da se v tej kampanji proti SDK kaže ona stara tendenca gotovega dela naših javnih ljudi, ki vali iz osebnih in drugih malenkostnih razlogov polna in kamenje na neljube jim javne delavce, ne da bi pri tem upoštevali, koristi-li to hrvatski politiki.« — Tudi dr. Maček je »Obzore« mnenja, toda...

Naša čast in naš ponos zahtevata!

Z ozirom na gnušen izpad zagrebške »Nezavisnosti« na slovanstvo in na Čehje je objavilo glasilo naše akademske mladine »Naša misel«, katere 11. številka je pravkar izšla, to-le umestno beležko: »V frankovskem časopisu, ki izhaja v naši državi in ne v Ameriki, so vedno pogostejši ekscesi, ki so prava sramota za naš narod. V njem se nemoteno izpoveduje protijugoslovensko in protislovansko mišljenje nekih »Gotov«. Zlasti so taki blazni ali zločinski pojavi, če bolj žalostno pa je, da jih ne zatre sredina, v kateri se pojavljajo in da odgovorni činitelji ne čutijo potrebe posredovati. Čudna je ta naša nacionalna država, ki mirno trpi take gorostasnosti. Pozivamo odgovorne faktore, da naredijo konec tej naši nacionalni sramoti, kateri nas izpostavlja izkoreninjenci, ki so si na jasnem samo o tem, da niso Jugoslovenci in Slovani, ne vedo pa še, kam bi se z gotovostjo prišli. Torej raje nič kot to, kar smo mi. Naša čast in naš ponos zahtevata, da pomedemo take izrodek, ki se nas sramujejo, tja, kamor spadajo. Med nami jim ne sme biti mesta!« — Prav značilno za zagrebške razmere je, da so edino »Jugoslovenske novine« polno ožigosale grdobijo frankovskih pobesnelih izdajec.

Borzna poročila.

Carli, 27. maja. Beograd 10, Pariz 12.175, London 21.705, New York 438.875, Bruselj 73.925, Milan 23.06, Amsterdam 242.05, Berlin 176.10, Dunaj 41.—, Praga 15.24, Varšava 82.50, Bukarešta 3.25.

